

Les 120 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord שִׁדְּרַ, שִׁדְּרָ shidder [pi'el] Uitzenden.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd *	Toekomende tijd	Persoon			
Ik (m)	מְשַׁדֵּר	m ^e shadder	שִׁדְּרֵתִי	shiddartie	אֶשְׁדֵּר	a ^o shadder	אֲנִי
Ik (v)	מְשַׁדֶּרֶת	m ^e shaddèrèt	שִׁדְּרֵתִי	shiddartie	אֶשְׁדֵּר	a ^o shadder	אֲנִי
Jij (m)	מְשַׁדֵּר	m ^e shadder	שִׁדְּרַתְּ	shiddartá	תִּשְׁדֵּר	t ^e shadder	אַתָּה
Jij (v)	מְשַׁדֶּרֶת	m ^e shaddèrèt	שִׁדְּרַתְּ	shiddart	תִּשְׁדִּירִי	t ^e shadrie	אַתְּ
Hij	מְשַׁדֵּר	m ^e shadder	שִׁדְּרַ	shidder	יִשְׁדֵּר	y ^e shadder	הוא
Zij	מְשַׁדֶּרֶת	m ^e shaddèrèt	שִׁדְּרָה	shidráh	תִּשְׁדֵּר	t ^e shadder	היא
Wij (m)	מְשַׁדְּרִים	m ^e shadriem	שִׁדְּרָנוּ	shiddarnoe	נִשְׁדֵּר	n ^e shadder	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מְשַׁדְּרוֹת	m ^e shadrot	שִׁדְּרָנוּ	shiddarnoe	נִשְׁדֵּר	n ^e shadder	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מְשַׁדְּרִים	m ^e shadriem	שִׁדְּרַתְּם	shiddartèm	תִּשְׁדְּרוּ	t ^e shadroe	אַתֶּם
Jullie (v)	מְשַׁדְּרוֹת	m ^e shadrot	שִׁדְּרַתְּן	shiddartèn	תִּשְׁדְּרוּ	t ^e shadroe	אַתֶּן
Zij (m)	מְשַׁדְּרִים	m ^e shadriem	שִׁדְּרוּ	shidroe	יִשְׁדְּרוּ	y ^e shadroe	הֵם
Zij (v)	מְשַׁדְּרוֹת	m ^e shadrot	שִׁדְּרוּ	shidroe	יִשְׁדְּרוּ	y ^e shadroe	הֵן

Geb. wijs: m: שִׁדְּרַ shadder, v: שִׁדְּרִי shadrie, mv: שִׁדְּרוּ shadroe, infinitief: לְשַׁדֵּר l^eshadder

* In ouder Hebreeuws zonder de yod

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord הִקְשִׁיבַּ hiqshiev [hif'il] Luisteren

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon			
Ik (m)	מְקַשֵּׁב	maqshiev	הִקְשַׁבְתִּי	hiqshavtie	אֶקְשִׁיב	aqshiev	אֲנִי
Ik (v)	מְקַשִּׁיבָה	maqshiváh	הִקְשַׁבְתִּי	hiqshavtie	אֶקְשִׁיב	aqshiev	אֲנִי
Jij (m)	מְקַשֵּׁב	maqshiev	הִקְשַׁבְתָּ	hiqshavtá	תִּקְשִׁיב	taqshiev	אַתָּה
Jij (v)	מְקַשִּׁיבָה	maqshiváh	הִקְשַׁבְתָּ	hiqshavt	תִּקְשִׁיבִי	taqshivie	אַתְּ
Hij	מְקַשֵּׁב	maqshiev	הִקְשִׁיב	hiqshiev	יִקְשִׁיב	yaqshiev	הוא
Zij	מְקַשִּׁיבָה	maqshiváh	הִקְשִׁיבָה	hiqshiváh	תִּקְשִׁיב	taqshiev	היא
Wij (m)	מְקַשִּׁיבִים	maqshiviem	הִקְשַׁבְנוּ	hiqshavnoe	נִקְשִׁיב	naqshiev	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מְקַשִּׁיבוֹת	maqshivot	הִקְשַׁבְנוּ	hiqshavnoe	נִקְשִׁיב	naqshiev	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מְקַשִּׁיבִים	maqshiviem	הִקְשַׁבְתֶּם	hiqshavtèm	תִּקְשִׁיבוּ	taqshivoe	אַתֶּם
Jullie (v)	מְקַשִּׁיבוֹת	maqshivot	הִקְשַׁבְתֶּן	hiqshavtèn	תִּקְשִׁיבוּ	taqshivoe	אַתֶּן
Zij (m)	מְקַשִּׁיבִים	maqshiviem	הִקְשִׁיבוּ	hiqshivoe	יִקְשִׁיבוּ	yaqshivoe	הֵם
Zij (v)	מְקַשִּׁיבוֹת	maqshivot	הִקְשִׁיבוּ	hiqshivoe	יִקְשִׁיבוּ	yaqshivoe	הֵן

Geb. wijs: m: הִקְשֵׁב haqshev, v: הִקְשִׁיבִי haqshivie, mv: הִקְשִׁיבוּ haqshivoe, infinitief: לְהִקְשִׁיב l^ehaqshiev

Opdracht 3: puntjes, vertaling, uitspraak.

Zij hoorden dagelijks de nieuwsberichten
 הֵן שָׁמְעוּ אֶת הַחֲדָשׁוֹת מִדֵּי יוֹם (יומִי)
 hem shámoe èt hach^adáshot midday yom
 (yomie)

לְאִיזָה עָרוֹץ אַתָּה מְקַשִּׁיב?
 l^eezèh ároetz attáh maqshiev?

Naar welke zender(kanaal) luister je?
 Ik zal elke avond met aandacht luisteren
 אֲנִי אֶקְשִׁיב בְּקִשְׁבַּי כָּל לַיְלָה
 anie aqshiev b^eqèshev kol layláh

הָאֵם מְשַׁדֵּר גַּל"צ כָּל הַיּוֹם?
 ha'iem m^eshadder galatz kol hayom?
 Zendt de legerradio de hele dag uit?
 אִיפֹה מִקְלֵט הַרְדִּיּוֹ שְׁלָךְ (שְׁלָךְ)?
 efoh maqlet haradiyo shèlchá (shèlách)
 Waar staat/is uw (m, v) radio-ontvanger?
 בְּאִזָּה עָרוֹץ אֲנִי יְכוּל לְקַבֵּל תַּחֲנִת הַרְדִּיּוֹ?
 b^eezèh ároetz ^anie yáchol l^eqabel tach^anat
 harádiyo? Op welk kanaal kan ik de
 radiozenderontvangen?

Les 121 – Judaïca 29 - Yom haSho'ah

Yom haShoah (יום השואה), letterlijk de dag van de Shoah, Holocaust) is de jaarlijkse dag voor de herdenking van de Holocaust, die oorspronkelijk voornamelijk in Israël werd gehouden. De gedenkdag heet voluit יום הזיכרון לשואה ולגבורה, Yom haZikaron laShoah welaGevoerha, Dag van Gedenken van Vernietiging en Heldendom. Tijdens deze dag worden de Joodse slachtoffers tijdens de Tweede Wereldoorlog herdacht, evenals het *Joodse verzet* tegen de nazi's.

Aanleiding voor dit laatste was de constatering, in de jaren '50, dat jonge Israëli's weinig sympathie konden opbrengen voor de slachtoffers van de Holocaust, omdat zij geloofden dat de Europese Joden zich als schapen naar de slachtbank lieten leiden. In het Israëlische onderwijsprogramma ging men meer aandacht geven aan het Joodse verzet tegen hun nazikwelgeesten door 'passief verzet', het handhaven van de menselijke waardigheid in de meest ondraaglijke condities, en door 'actief verzet', het bestrijden van de nazi's in de getto's en het meevechten met ondergrondse partizanen, die het Derde Rijk in de bezette landen bestreden.

Het was oorspronkelijk in Israël de bedoeling om de datum op 14 Nisan te stellen, de dag waarop in 1943 (op 19 april) de Joden in het getto van Warschau in opstand kwamen tegen de nazi's. Maar omdat 14 Nisan onmiddellijk voorafgaat aan Pesach, werd de keuze voor die dag toch problematisch geacht.

Een bezoek aan het werk- en vernietigingskamp Auschwitz is een ingrijpende gebeurtenis.

Torah, bronzen sculptuur van Marcelle Elfenbein Swergold, Yad Vashem, Jeruzalem, Israël

Daarom werd als datum 27 Nisan gekozen, acht dagen voor Yom Ha'atzma'ot, Israël's Onafhankelijkheidsdag. De herdenking vindt dus plaats op de 27e Nisan, tenzij deze dag voorafgaat aan of volgt op de shabbat, dan wordt de herdenking een dag verschoven.

De komende jaren begint Yom Hashoah op de volgende avonden (na zonsondergang), en de feitelijke herdenking is op de volgende dag: wo 1 mei 2019, ma 20 april 2020, wo 7 april 2021, wo 27 april 2022 en ma 17 april 2023.

Deze herdenkingsdag voor de slachtoffers van de Holocaust is in 1953 in Israël ingevoerd. Om tien uur 's morgens gaat in het hele land het luchtalarm af en neemt de gehele (Joodse) bevolking twee minuten stilte in acht. Het verkeer ligt gedurende deze twee minuten helemaal stil en automobilisten staan dan naast hun auto.

Verder worden er op allerlei openbare gelegenheden (scholen, militaire bases enz.) officiële herdenkingsplechtigheden gehouden, met name op het Warschauplein in Yad Vashem.

In enkele plaatsen in Nederland vindt ook een herdenking van Yom haShoah plaats, onder meer in de Nederlandsche Schouwburg in Amsterdam, van waaruit Joden werden gedeporteerd.

Woordenschat

אֵלָא

בְּלִבְד

גִּבּוֹר

גִּבּוֹר, גִּיבוֹר

גִּיבוֹרָה

גְּבוּרָה

דּוֹר

הִצִּיל

èllá (vw)

bilvad (bw)

gávar [pa'al]

gibor (m; bn)

giboráh (v; bn)

g^evoeráh (v)

dor (m!)

hitziel [hif'il]

Maar

Alleen, slechts

Sterk worden, de overhand krijgen

Held, sterke man; dapper

Heldin; heroïne; dapper

Heldendom, dapperheid

Generatie, geslacht דורות dorot

Redden

הצלה	hatzáláh (v)	Redding
מציל	matziel (m)	Redder, badmeester
זָכַר	záchar [pa'al]	Zich herinneren, onthouden
זִכְרוֹן, זִכְרוֹן	zikáron (m)	Herinnering, aandenken, gedenken
זָכַר, זָכַר	zechèr (m)	Herinnering, aandenken
זְכִירָה	z ^e chieráh (v)	Herinneringsvermogen, geheugen
כָּלָה, כִּילָה	killáh [pi'el]	Beëindigen, afmaken, vernietigen
		Inf: לְכַלּוֹת l ^e challot
נָפַל	náfal [pa'al]	Vallen, gebeuren, sneuvelen
עָמַד	ámad [pa'al]	(Stil)staan, stand houden, op het punt staan om, opstaan tegen (les 62)
עֲמֻדָה	èmdáh (v)	Standpunt, positie, stelling
שׂוֹאָה	sho'áh (v)	Catastrofe, ramp
הַשׂוֹאָה	hasho'áh	Vernietiging van de Joden door de nazi's

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord נָפַל náfal [pa'al] Vallen (*to fall*). Controleer jezelf met de website <http://www.hebrew-verbs.co.il>

<i>Persoon</i>	<i>Tegenwoordige tijd</i>	<i>Verleden tijd</i>	<i>Toekomende tijd</i>	<i>Persoon</i>
Ik (m)	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	.....	.....	.....	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	הוא
Zij	.....	.....	תִּפּוֹל tipol	היא
Wij (m)	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	נוֹפְלוֹת nof'lot	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	נִפְלִיתֶן n ^e faltèn	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	הֵן

Gebiedende wijs: m: נִפּוֹל n^efol, v: ....., mv: ....., infinitief: לְפוֹל lipol

Opdracht 3: Maak eerst opdracht 2. Beluister het lied *In elke generatie*, geef de uitspraak en de vertaling. Dit Hebreeuwse lied wordt gezongen tijdens Pesach en vat heel goed samen, hoe in elke generatie tegen Israël wordt gestreden. We herinneren ons de onderdrukking door de farao, die de eerste 'Jodenwetten' had uitgevaardigd, en we denken er ook aan terug, wie ons heeft bevrijd. Het lied is een onderdeel van de Hagadah, de uitgebreide liturgie van de Pesachviering. Alle herhalingen heb ik maar weggelaten.

<https://www.youtube.com/watch?v=7lCsFS3MaE0> met Hebreeuwse tekst en aanvulling

<https://www.youtube.com/watch?v=qnnKFpiP1hs>

<https://www.youtube.com/watch?v=4ajGrQbpf8A>

<https://www.youtube.com/watch?v=9QTAAgyzGWQ>

<https://www.youtube.com/watch?v=6rnoQeukJPO>. Met Spaanse en Engelse ondertiteling

וְהִיא שְׁעֵמֶדָה .....
 .....
 לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ .....
 .....
 שֶׁלֹּא אֶחָד בְּלֶבֶד .....
 .....
 עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ .....
 .....
 אֲלֵא שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר .....
 .....
 עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ .....
 .....
 וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא .....
 .....
 מְצִילָנוּ מִיָּדַם .....
 .....

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord הַצִּיל hitziel [hif'il] Redden (*to rescue*). Kijk bij [les 43](#) en controleer jezelf met de website <http://www.hebrew-verbs.co.il>

<i>Persoon</i>	<i>Tegenwoordige tijd</i>	<i>Verleden tijd</i>	<i>Toekomende tijd</i>	<i>Persoon</i>
Ik (m)	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	.....	.....	.....	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	מְצִילָה matziláh	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	הוא
Zij	.....	.....	.....	היא
Wij (m)	.....	הִצַּלְנוּ hitzalnoe	.....	אַנְחֵנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	אַנְחֵנוּ
Jullie (m)	.....	.....	תְּצִילוּ tatziloe	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: ....., v: ....., mv: ....., infinitief: לְהַצִּיל lehatziel

Deze Introductie cursus Hebreeuws behoort bij de Israël-weekbrief.

Bronnen: nl.wikipedia.org (foto 1); jewishvirtuallibrary.org; hebrewsongs.com; www.zemereshet.co.il; <http://kristiann1.com/> (foto 2); Hebrew Verb Tables, Tarmon & Uval

Zie ook: Virtuele rondgang door Holocaustmuseum Yad washem www.youtube.com/watch?v=6HWInEoo44k; unitedwithisrael.org/where-was-god-during-the-holocaust/